

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 8Co/33/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1320209977
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 05. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Vičková
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2025:1320209977.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Vičkovej a členov senátu JUDr. Ondreja Krajča a JUDr. Moniky Holickéj, v spore žalobkyne: R. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. D. Č.. XXX, H., zastúpenej advokátkou: JUDr. Michaela Kypusová, Gercenova č. 29, Bratislava - mestská časť Petržalka, proti žalovaným: 1/ I. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. Č.. XXXX/X, H., 2/ Z. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. D. Č.. XXXX/XXX, H., 3/ I. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. Č.. XXX/XX, T., zastúpeným advokátkou: JUDr. Elena Lálíková, Podbrezovská č. 34, Bratislava, o zaplatenie istiny v sume 10 357,87 eur s príslušenstvom a určenie, že pohľadávka patrí do dedičstva, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Mestského súdu Bratislava IV zo dňa 15. apríla 2024, č.k. B3-60C/127/2020-155, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.

Žalovaní 1/, 2/ a 3/ majú proti žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu a žalovaným 1/ až 3/ priznal voči žalobkyni nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Poukázal na to, že žalobkyňa sa domáhala voči žalovaným 1/, 3/ a právnemu predchodcovi žalovanej 2/ zaplatenia 10 357,85 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,00 % ročne od 28.11.2019 do zaplatenia a určenia, že uvedená pohľadávka patrí do dedičskej podstaty po Z. F., nar. XX.XX.XXXX, ktorý zomrel dňa XX.XX.XXXX a to titulom vydania bezdôvodného obohatenia, alternatívne titulom náhrady nákladov účelne vynaložených na zhodnotenie veci po dobu oprávnenej držby. Skutkový stav zistený vykonaným dokazovaním po právnej stránke posúdil podľa § 100 ods. 1, 2 veta prvá, § 101, § 107, § 130 ods. 1 až 3, § 134, § 451 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka a dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná. Berúc zreteľ na žalovanými uplatnenú námietku premlčania majetkového práva žalobkyne, posudzoval včasnosť žalobkyňou uplatnenej peňažnej pohľadávky a vzhľadom na dvojakú právnu argumentáciu žalobkyne, keď svoj peňažný nárok odôvodnila právne jednak inštitútom bezdôvodného obohatenia a alternatívne náhradou nákladov účelne vynaložených na vec (rodinný dom č. XXX) po dobu oprávnenej držby, aplikoval na posudzovaný spor zákonné ustanovenie o všeobecnej trojročnej premlčacej dobe a tiež osobitné ustanovenie týkajúce sa plynutia premlčacej doby vo vzťahu k právu na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia. Konštatoval, že žalobkyňa založila svoj nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia na skutkovej podstate majetkového prospechu žalovaných, ktorý získali plnením žalobkyne a jej nebohého manžela Z. F. na základe právneho dôvodu, ktorý odpadol a takto uplatnený peňažný nárok odôvodnila, resp. vysvetlila vecne tým, že ich plnenie malo spočívať v rekonštrukčných prácach týkajúcich sa stavebnej podstaty rodinného domu č. XXX, vykonaných žalobkyňou a jej manželom v rokoch 1995 - 2007 na základe ústnej dohody dedičov (procesných strán), že dom pripadne po smrti ich matky J. F. (zomr. v roku XXXX) Z. F., pričom uvedený právny dôvod ich plnenia mal odpadnúť, keď na základe rozhodnutia o dedičstve zo dňa 09.10.2020 sa stali rovnocennými dedičmi predmetného

rodinného domu všetci súrodenci - Z. a Q. F. a I. G. (potomkovia J. F.), resp. nehnuteľnosť nadobudli žalovaná 1/, právny predchodca žalovanej 2/ a dcéra spolu s manželkou Z. F. (žalovaná 3/ a žalobkyňa) v rozsahu zákonných dedičských podielov, nakoľko dedičské podiely žalovaných sa mali následkom plnenia - investícií žalobkyne a jej manžela do rodinného domu neoprávnene zhodnotiť. Vzhľadom na skutočnosť, že zánik právneho dôvodu, na základe ktorého žalobkyňa spolu s jej manželom Z. mali plniť aj v prospech žalovaných, pripisovali dedičskému uzneseniu Okresného súdu Bratislava III č. k. 30D/440/2019-98 zo dňa 09.10.2020, resp. notárskej zápisnici N 563/2018, Nz 47113/2018 zo dňa 03.12.2018, od ktorej sa odvíjalo dodatočné prejednanie dedičstva (i predmetného rodinného domu) po J. F., je potrebné konštatovať, že o údajnom bezdôvodnom obohatení žalovaných (odhliadnuc od opodstatnenosti tohto nároku) sa žalobkyňa mohla dozvedieť najskôr dňa 03.12.2018 (dňom spisania notárskej zápisnice, ktorá pojednáva o nutnosti dodatočného prejednávania dedičstva po neb. J. F.), preto keď žalobu doručila súdu dňa 02.12.2020, uplatnila svoj peňažný nárok včas - počas plynutia dvojtročnej subjektívnej premlčacej doby. Pokiaľ však ide o nárok uplatnený ako všeobecné majetkové právo - pohľadávka z titulu náhrady nákladov účelne vynaložených na nehnuteľnosť, posúdil tento nárok podľa § 101 Občianskeho zákonníka a dospel k záveru, že ak žalobkyňa zasadila svoje plnenia spočívajúce v rekonštrukčných prácach na rodinnom dome č. XXX do obdobia rokov 1995 - 2007, je dôvodná námietka žalovaných, že rozhodujúci je okamih vynaloženia žalobou uplatnených nákladov a notárska zápisnica zo dňa 03.12.2018, resp. dátum jej vyhotovenia nie je v tomto ohľade určujúcim. Všeobecná trojtročná premlčacia doba preto začala žalobkyňi a vtedy ešte žijúcemu manželovi Z. plynúť odo dňa nasledujúceho po vykonaní jednotlivých prác a stavebných úprav na rodinnom dome, kedy mohli svoju pohľadávku vykonať po prvý raz a teda premlčacia doba začala plynúť najneskôr 08.02.2007 (manžel žalobkyne zomrel dňa XX.XX.XXXX) a táto márne uplynula dňa 08.02.2010. Na základe takto zistených časových údajov je nárok žalobkyne, uplatnený podľa ust. § 130 ods. 3 Občianskeho zákonníka, premlčaný, a preto oneskorene uplatnenému nároku na náhradu účelne vynaložených nákladov na nehnuteľnosť priznať procesný úspech. Nestotožnil sa so subsumpciou žalobkyňou deklarovaného skutkového stavu pod ňou vybranú právnu normu upravujúcu skutkovú podstatu bezdôvodného obohatenia, nakoľko žalobkyňa so svojim nebohým manželom Z. F. neboli na základe žiadneho obligačného ani iného právneho vzťahu povinní plniť v prospech ostatných dedičov (žalovaných) tak, že by sa zaviazali realizovať rekonštrukčné práce na rodinnom dome č. XXX a zhodnocovať tak svojím plnením nehnuteľnosť výlučne patriacu iba žalovaným, a že by následkom zrušenia/zániku záväzku žalobkyne a jej manžela plniť v majetkový prospech žalovaných vznikla občianskoprávna povinnosť žalovaných vrátiť zhodnotenie ich nehnuteľnosti v podobe relutárnej náhrady. Predmetom zhodnotenia, na ktoré sa malo plnenie žalobkyne a jej manžela viazať, bol totiž spoločný rodinný dom všetkých dotknutých procesných subjektov, nakoľko v konaní bolo nesporné, že neexistuje a v rozhodnom období rekonštrukcie domu (v rokoch 1995 - 2007) ani neexistoval žiadny právny titul (dôvod), na základe ktorého by bol Z. F. so žalobkyňou nadobudol vlastnícke právo k rodinnému domu č. XXX a náležal by im "modus" - nadobúdaci titul vo forme zápisu ich vlastníckeho práva k nehnuteľnosti bez akéhokoľvek vecného práva ďalších dedičov, preto ak sa žalobkyňa spolu s Z. F. bez svojej výlučnej vecnej legitímácie k predmetnému rodinnému domu dobrovoľne rozhodli tento rekonštruovať a vykonávať jeho stavebné úpravy, nečinili tak na základe žiadneho právneho dôvodu a museli si byť vedomí toho, že dom rekonštruujú, opravujú, resp. sanujú a zhodnocujú nielen pre seba, ale tiež pre ostatných dedičov po svojej matke J. F. a to bez ohľadu na to, že si na základe ústnej dohody údajne mysleli, že im dom patrí. Neexistenciu právneho dôvodu k plneniu žalobkyne a Z. F. nekonvaliduje ani nesporná a v inom civilnom súdnom konaní preukázaná ústna dohoda medzi potomkami J. F., že rodinný dom č. XXX pripadne po jej smrti práve Z. F. s jeho manželkou (žalobkyňou), nakoľko takáto pro futuro ústna dohoda, ktorá vzbudzuje iba nádej a očakávanie žalobkyne a jej manžela, že po smrti J. F. pripadne rodinný dom výhradne im a nepripadne, resp. ideálne vlastnícke podiely k domu nenadobudnú všetci zákonní dedičia, nie je právnym titulom spôsobilým založiť vlastnícke právo k nehnuteľnosti (už len z hľadiska formy dohody) a napokon v rozhodnom období (v rokoch 1995 - 2007) neexistoval ani žiadny iný právny titul, na základe ktorého by došlo k zápisu vlastníckeho práva k predmetnému rodinnému domu v prospech žalobkyne a Z. F., preto pre absenciu právneho dôvodu tento nemohol ani odpadnúť a prinavrátiť tak vlastníctvo k rodinnému domu všetkým dotknutým subjektom (potenciálnym dedičom), o ktorých by sa mohlo zmýšľať ako o bezdôvodne obohatených spoluvlastníkoch, ktorí sa na rekonštrukciách domu nijako (žiadnou finančnou čiastkou) nepričinili. Mal za to, že žalobkyňa nesprávne interpretovala ustanovenie § 451 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka a na základe nesprávneho výkladu uvedenej právnej normy túto nesprávne aplikovala na posudzovaný skutkový stav sporu, keďže na základe právnej skutočnosti dodatočného prejednávania dedičstva po J. F. v roku 2020 a nadobudnutia dedičstva - rodinného domu č. XXX všetkými do úvahy prichádzajúcimi

dedičmi, t. j. aj žalovanými v rozsahu ich zákonných dedičských podielov, nemožno konštatovať, že odpadol právny dôvod plnenia zo strany žalobkyne a jej manžela Z. F., nakoľko tento ani nejestvoval, pretože domnienka žalobkyne a jej manžela, že im rodinný dom na základe ústnej dohody patrí (odhladnuc od ich prípadnej dobrej viery), nekonštituuje právne perfektný - platný právny úkon (titul), ktorý by ich legitimoval k plneniu (investovaniu do nehnuteľnosti) a ktorého zánik/zrušenie v dôsledku dodatočného dedenia by vyvolal právnu skutočnosť spôsobilú založiť neoprávnený majetkový prospech žalovaných na úkor žalobkyne a jej manžela. Plnenie žalobkyne a jej manžela v rokoch 1995 - 2007 spočívajúce v rekonštrukčných prácach na rodinnom dome č. XXX tak bolo iba ich dobrovoľným plnením, ktorým sa zhodnotila spoločná nehnuteľnosť všetkých dedičov po J.W. F. a následné nenaplnenie ústnej dohody súrodencov, že dom prípadne po smrti J.W. F. iba jednému z nich, keďže podľa zákonných dedičských podielov nehnuteľnosť nadobudli všetci dedičia, nenaplnia skutkovú podstatu bezdôvodného obohatenia sa žalovaných, nakoľko títo sa stali dedičmi zo zákona a nadobudli spoluvlastnícke podiely k rodinnému domu o veľkosti stanovenej zákonom, a preto o neoprávnenom zhodnotení ich dedičských podielov nemožno ani uvažovať. Dospel k záveru, že žalovaní sa na úkor žalobkyne a jej nebohého manžela bezdôvodne neobohatili, otázka reálneho užívania predmetnej nehnuteľnosti žalobkyňou a jej manželom v čase vykonávania rekonštrukčných prác na rodinnom dome č. XXX, od ktorej posúdenia by záviselo zodpovedanie námietky žalovaných týkajúcej sa konzumácie bezdôvodného obohatenia z dôvodu vylúčenia žalovaných z výkonu ich spoluvlastníckych práv k rodinnému domu a nemožnosti jeho faktického užívania, je právne irelevantná. Nepoužiteľným v posudzovanom spore je tiež ustanovenie § 130 Občianskeho zákonníka, ktorým žalobkyňa alternatívne odôvodnila právne svoj peňažný nárok a určovací nárok na zaradenie peňažnej pohľadávky do dedičskej podstaty jej nebohého manžela, nakoľko žalobkyňa a Z. F. nemali v rozhodnom období status oprávneného držiteľa rodinného domu č. XXX a tak nespĺnili zákonný predpoklad - hypotézu právnej normy pre vznik nároku na náhradu účelne vynaložených nákladov na vec - rodinný dom. Kvalifikačným znakom oprávnenej držby veci je dobromyseľnosť držiteľa o tom, že mu vec patrí. S prihliadnutím na nespornú ústnu dohodu všetkých dedičov, že rodinný dom prípadne iba Z. a jeho manželke (žalobkyni), ktorú dohodu v konaní o určenie vlastníckeho práva vedenom na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 11C/40/2009 dosvedčili aj Z. súrodenci (žalovaná 1/ a právny predchodca žalovanej 2/), nie je však so zreteľom na všetky okolnosti možné dospieť k záveru, že žalobkyňa spolu s manželom Z. vykonávali rekonštrukčné stavebné úpravy na rodinnom dome č. XXX v dobrej viere, že táto nehnuteľnosť im v rozhodnom čase (v rokoch 1995 - 2007) patrí, nakoľko im nesvedčal žiadny právny titul (odhladnuc od jeho potenciálnej platnosti, ničotnosti a absencie zápisu vlastníckeho práva v katastri nehnuteľností), na základe ktorého by sa mohli dôvodne domnievať, že vlastníctvo im skutočne prislúcha. Za situácie, keď vzájomne dohodnutí všetci dedičia neuzatvorili žiadnu písomnú dohodu pred smrťou ani po smrti ich matky J. F., v ktorej by prejavili svoju vôľu prenechať dedičstvo - konkrétne rodinný dom č. XXX výlučne Z. a jeho manželke, nie je objektívne možné uveriť tomu, že žalobkyňa spolu s manželom renovovali - sanovali nehnuteľnosť, mysliac si, že im vlastnícky patrí, nakoľko po smrti J. F. (po roku 1985) až do roku 2019 neprebehlo žiadne dedičské konanie, ktorého predmetom dedičstva by bol rodinný dom č. XXX, preto ak všetci do úvahy prichádzajúci dedičia sa ústne dohodli, že dom prípadne po smrti ich matky Z., museli očakávať uskutočnenie dedičského konania po poručiťelke J.W. F., na ktorom by mohli deklarovat' zhodnú vôľu prenechať rodinný dom výlučne bratovi Z. a jeho manželke a dohodu v uvedenom znení poňať do notárskej zápisnice, na základe čoho by žalobkyni vznikol právny dôvod legitímne sa domnievať, že dom po smrti Z. matky patril výlučne jemu a žalobkyni, avšak vzhľadom na ústnu dohodu dedičov, že dom po smrti ich matky prípadne Z. s manželkou, mohli veriť iba v to, že nehnuteľnosť im skutočne bude patriť na základe určitého ďalšieho právneho úkonu, t. j. v budúcnosti, ale nie v čase vykonávania predmetných stavebných a rekonštrukčných prác, keď počas obdobia rokov 1995 - 2007 k žiadnemu právnenému úkonu ani inej právnej skutočnosti, ktorá by vylučovala ostatných do úvahy prichádzajúcich dedičov (žalovaných) z dedenia rodinného domu č. XXX, nedošlo. Napokon k rovnakému záveru o nedobromyseľnej držbe Z. F., za konštatovania, že mu nesvedčal zjavne žiadny titul na vlastníctvo predmetných nehnuteľností a že ústna dohoda so súrodencami nepostačuje, dospel aj civilný súd v rozsudku č. k. 11C/40/2009-272 zo dňa 25. októbra 2012 v konaní o určenie, že nehnuteľnosti (medzi nimi aj rodinný dom č. XXX) patria do dedičstva po zomrelom Z. F.. So zreteľom na to, že žalobkyňa spolu s nebohým manželom Z. F. neboli v rozhodnom období oprávnenými držiteľmi rodinného domu č. XXX, nakoľko nespĺnili zákonnú podmienku dobromyseľnosti o tom, že rodinný dom patrí výlučne im (do bezpodielového spoluvlastníctva manželov), nevznikol im nárok na náhradu účelne vynaložených nákladov na nehnuteľnosť v zmysle dispozície ustanovenia § 130 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Z vyššie uvedených dôvodov, keď žalobkyňa nepreukázala jednak svoj nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, t. j. nepreukázala existenciu platného právneho dôvodu (titulu), na základe

ktorého by žalobkyňa a jej manžel Z. plnili v prospech žalovaných (resp. ich právnych predchodcov) a tým logicky neuniesla dôkazné bremeno ani k skutočnosti že (neexistujúci) právny dôvod plnenia dodatočne odpadol a zároveň nepreukázala ani oprávnenú držbu predmetného rodinného domu, ktorá by žalobkyňu spolu s manželom Z. oprávňovala k náhrade účelne vynaložených nákladov na rodinný dom po dobu oprávnenej držby, keďže zjavnú, aj v inom súdnom konaní judikovanú nedobromyseľnosť Z. F. nie je možné zhojiť neskôr (po viac ako jedenástich rokoch od skončenia stavebných prác) deklarovateľným občianskoprávnym titulom na nadobudnutie vlastníctva k rodinnému domu, nehovoriac o tom, že výsledkom dodatočného prejednávania dedičstva po J. F. bolo nadobudnutie rodinného domu č. XXX všetkými dedičmi, t. j. aj žalovanými, resp. ich predchodcami podľa zákonných dedičských podielov, dospel k záveru, že nárok žalobkyne je vecne a právne neopodstatnený, preto žalobkyňi procesný úspech nepriznal a žalobu ako vecne nedôvodnú zamietol. O trovách konania súd rozhodol postupom podľa ust. § 255 ods. 1 C.s.p.

2. Proti tomuto rozsudku podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobkyňa, ktorá sa domáhala jeho zrušenia a vrátenia veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, z dôvodov, že súd prvého stupňa nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Rozsudok považovala v celom rozsahu za vecne nesprávny, nezákonný, riadne neodôvodnený a arbitrárny. Namietala postup súdu prvého stupňa, ktorým v bode č. 21 rozsudku uviedol, že pre určenie začiatku plynutia premlčacej doby nároku na náhradu nákladov, spočívajúcich v rekonštrukčných prácach na rodinnom dome, je rozhodujúci okamih ich vynaloženia, a teda, že žalobkyňi začala plynúť premlčacia lehota odo dňa nasledujúceho po vykonaní jednotlivých rekonštrukčných prác, tzn. najneskôr odo dňa 08.02.2010. Z uvedeného dôvodu súd prvého stupňa považoval nárok žalobkyne za premlčaný. S uvedeným právnym názorom sa však nestotožňuje pre jeho rozpor s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít. Na základe Osvedčenia o vydržaní, ktorým bolo určené, že vlastníckmi rodinného domu sa stanú dedičia po J. F. títo dedičia nadobudli zhodnotenú nehnuteľnosť, na zhodnotenie ktorej nevynaložili žiadnu finančnú čiastku. Za neoprávnený majetkový prospech vzniknutý vynaložením nákladov na cudziu vec (investíciami do cudzej nehnuteľnosti) je potom potrebné považovať to, o čo bola cudzia vec zhodnotená, teda rozdiel medzi cenou nehnuteľnosti pred vynaložením investícií a cenou nehnuteľnosti po ich vynaložení. Vo vzťahu k určeniu začiatku plynutia premlčacej doby na vydanie bezdôvodného obohatenia nie je dôležitý čas vynaloženia investícií do cudzej nehnuteľnosti, ale okamih kedy žalovaní nadobudli takto zhodnotenú nehnuteľnosť. Od tohto okamihu sa právní nástupcovia po J. F. bezdôvodne obohatili o hodnotu investícií, ktoré žalobkyňa spolu s manželom vložili do rodinného domu. V danom prípade je bez právneho významu, kedy boli investície vynaložené, podstatné je kedy vznikol stav bezdôvodného obohatenia. V rámci konania namietala proti žalovanými vznesenej námietke premlčania, ktorú považovala za výkon práva v rozpore s dobrými mravmi a zneužitia objektívneho práva na úkor žalobkyne ako oprávnenej. Žalobkyňa žiadala, aby sa súd zaoberal posúdením otázky, či je vznesená námietka premlčania v súlade s dobrými mravmi, vzhľadom na osobitosť tohto prípadu, čomu sa však súd prvého stupňa v odôvodnení rozsudku žiadnym spôsobom nevenoval. Účelom vynaloženia investícií žalobkyňou spolu s jej manželom do rodinného domu bolo užívanie tohto rodinného domu v dobrej viere, že v budúcnosti sa vlastníkom domu stane manžel žalobkyne. V danom prípade v súlade s aktuálnou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít je potrebné určiť začiatok plynutia premlčacej doby na vydanie bezdôvodného obohatenia okamih kedy žalobkyňi bolo znemožnené užívať rodinný dom, k čomu došlo určením, že vlastníkom rodinného domu sú právní nástupcovia po J. F.. Z uvedeného tak vyplýva, že východiskom súdu prvého stupňa na základe ktorého malo dôjsť k premlčaniu žalobkyňou uplatneného nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia, pre uplynutie subjektívnej 3-ročnej premlčacej doby sú chybné, arbitrárne a v rozpore s ustanovením § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka, z dôvodu, že nerešpektujú účinnú ochranu žalobkyne ako poškodenej na úkor ktorej sa žalovaní obohatili. Tento náš právny názor potvrdzuje aj nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 17.02.2016, sp. zn.: I.ÚS 548/2015-29. Súd prvého stupňa ignoroval judikatúru a posúdil nárok žalobkyne v rozpore s uvedenou judikatúrou. V odôvodnení rozsudku sa súd prvého stupňa žiadnym spôsobom nevysporiadal ani s námietkou žalobkyne, že žalovaní v dôsledku vynaloženia investícií nadobudli bezdôvodne zhodnotený majetok, ktorý bez vynaloženia investícií žalobkyňou v dnešnej podobe nemusel vôbec existovať. V odôvodnení rozsudku súd prvého stupňa uviedol, že v žalobkyňi uplatnenom nároku neexistoval žiaden právny titul (dôvod), na základe ktorého by Z. F. so žalobkyňou nadobudol vlastnícke právo k rodinnému domu, preto tento nemohol ani odpadnúť. Pokiaľ žalobkyňa

spolu so svojím manželom investovala do cudzej nehnuteľnosti vlastné finančné prostriedky a túto nehnuteľnosť aj spoluužívala, vznikol jej nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia spočívajúci v zhodnotení rodinného domu momentom znemožnenia výkonu jej užívacieho práva. Pre vznik nároku žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia je dôležitá tá skutočnosť, že dedičia po J. F. súhlasili s užívaním rodinného domu žalobkyňou a jej manželom. Žalobkyni bol znemožnený výkon užívacieho práva k rodinnému domu právoplatnosťou Osvedčenia o vydržaní, kedy bolo potvrdené, kto je skutočným vlastníkom rodinného domu a voči komu si žalobkyňa môže uplatniť svoj nárok. Nepriznaním nároku žalobkyne na náhradu nákladov, ktoré vložili do rodinného domu vďaka ktorým žalovaní nadobudli zhodnotenú, žalobkyňa považuje za rozporné s dobrými mravmi a za zjavné zneužitie práva zo strany žalovaných. V písomnom vyhotovení rozsudku absentuje odpoveď súdu prvého stupňa, akým spôsobom sa má žalobkyňa domáhať vydania svojho peňažného nároku, ktorý vynaložila do rodinného domu, ktorého podielovou spoluvlastníčkou je v súčasnosti aj žalobkyňa. Stav bezdôvodného obohatenia totiž v zmysle platnej judikatúry môže vzniknúť aj medzi podielovými spoluvlastníkmi (viď. rozhodnutie NS ČR 22 Cdo 1499/2006, rozhodnutie publikované pod R 37/1982). V prípade žalobkyne tak súd prvého stupňa formalistickým postupom umožnil žalovaným presadenie zrejmej nespravodlivosti, kedy žalovaní zásluhou a financiami žalobkyne nadobudli zhodnotený nehnuteľný majetok. Súdu prvého stupňa pred vyhlásením rozsudku, resp. v súvislosti s formulovaním výrokovej časti rozsudku a jeho odôvodnením, ktoré znamenajú porušenie príslušných ustanovení Civilného sporového poriadku. V rámci výrokovej časti rozsudku, resp. jeho odôvodnenia chýba akákoľvek zmienka o posúdení, resp. rozhodnutí súdu prvého stupňa o návrhu žalobkyne na prerušenie tohto konania do právoplatného skončenia konania o dedičstve po poručiťke J. F., vedenom na Okresnom súde Bratislava III, pod sp. zn. 30D/440/2019, D not 24/2019, ktoré podával právny zástupca žalobkyne v rámci žaloby. V zmysle § 162 ods. 3 CSP mal totiž súd prvej inštancie rozhodnúť o zamietnutí návrhu na prerušenie konania (t.j. súd prvého stupňa evidentne nevyhovel podanému návrhu žalobkyne) spolu s rozhodnutím vo veci samej, t.j. v rámci rozsudku. Avšak, v rámci výrokovej časti a odôvodnenia Rozsudku chýba akákoľvek zmienka o predmetnom návrhu žalobkyne na prerušenie konania, čím rovnako Súd prvého stupňa porušil procesné práva strán sporu v zmysle § 162 a nasl. CSP v rámci napadnutého rozsudku.

3. Žalovaní vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalobkyne uviedli, že toto je nekonzistentné, ako všetky doteraz ňou podané podania, keď ani z neho sa nedá zistiť, či ide od začiatku o náklady na cudziu vec alebo o bezdôvodné obohatenie plnením bez právneho dôvodu, či investície oprávneného držiteľa. Dovoľávali sa aplikovania rozhodnutia pod R 29/1983 s poukazom na to, že žalobkyňou vznesený nárok z rokov 1995 až 2007 je k 01.12.2020 zjavne premlčaný. Neobstojí ani návrh, že námietka premlčania bola vznesená žalovanými v rozpore s dobrými mravmi, lebo celé konanie žalobkyne voči žalovaným je v rozpore s dobrými mravmi. Od roku 2007, kedy umrel poručiť, žalobkyňa neumožnila žalovanej 3/ ako dedičke podieľať sa na majetkových právach, ktoré tiež nadobudla smrťou poručiť, a to sa týka aj predmetného domu, ktorý má žalobkyňa vo svojej dispozícii doteraz. Navrhli rozsudok okresného súdu potvrdiť.

4. Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v medziach uplatňovaných odvolacích dôvodov, ktorými je viazaný (§ 379 a § 380 ods. 1 C.s.p.), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p. a contrario v spojení s § 219 ods. 3 C.s.p.), a po výzve strán, aby sa vyjadrili k možnému použitiu ustanovenia právneho predpisu (§ 137 ods. 1, § 141 ods. 1 Obč. zák.), ktoré nebolo pri rozhodovaní súdom prvej inštancie použité (§ 382 C.s.p.), dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne nie dôvodné.

5. V preskúmvanej veci sa žalobou podanou dňa 02.12.2020 žalobkyňa domáhala voči žalovaným 1/, 3/ a právnenmu predchodcovi žalovanej 2/ zaplata 10 357,85 eur spolu s úrokom z omeškania a určenia, že uvedená pohľadávka patrí do dedičskej podstaty po Z. F., nar. XX.XX.XXXX, ktorý zomrel dňa XX.XX.XXXX a to titulom vydania bezdôvodného obohatenia podľa § 451 Obč. zák., alternatívne titulom náhrady nákladov účelne vynaložených na zhodnotenie veci po dobu oprávnenej držby podľa § 130 ods. 3 Obč. zák. Uplatňovaný nárok založila na tom skutkovom základe, že spolu s manželom Z. F. na rekonštrukciu domu so súp. č. XXX investovali počas rokov 1995 - 2007 svoje úspory, pretože si mysleli, že im patrí a dobromyseľnými boli z dôvodu, že po smrti J. F. sa všetci dedičia ústne dohodli, že dom pripadne práve neb. manželovi žalobkyne Z. F.. Nehnuteľnosť tak zhodnotili v sume 24.858,83 eur podľa priloženého znaleckého posudku vypracovaného V. V. N.. Na základe notárskej zápisnice o vydržaní vlastníckeho práva k rodinnému domu č. XXX v prospech neb. J. F. sa v roku 2019 začalo konanie o dodatočnom prejednaní dedičstva týkajúce sa aj domu č. XXX. Dedičmi po J. F. sa stali

žalobkyňa, ktorá bola manželkou Z. F. (syna poručiťky), žalovaná 1/ a právny predchodca žalovanej 2/ ako súrodenci manžela žalobkyne (deti poručiťky) a žalovaná 3/ ako dcéra manžela žalobkyne. Podľa uznesenia o dedičstve zo dňa 09.10.2020 žalobkyňa a žalovaná 3/ nadobudli vlastníctvo k rodinnému domu č. XXX každá v pomere 1/6 k nehnuteľnostiam, žalovaná 1/ a právny predchodca žalovanej 2/ každý v pomere 1/3 k nehnuteľnostiam. Žalobkyňa argumentovala, že rekonštrukciu rodinného domu vykonala spoločne s manželom v dobrej viere, že sa stanú spolu s manželom vlastníkmi rodinného domu po prejednaní dodatočného dedičstva po matke jej manžela J.W. F.. Právny dôvod, na základe ktorého investovali s manželom do nehnuteľnosti, bola ústna dohoda dedičov po J. F. po jej smrti, že rodinný dom prípadne do vlastníctva jej manžela Z. F.. Nakoľko však v dedičskom konaní došlo k vyporiadaniu dedičstva medzi stranami podľa zákonných dedičských podielov, nadobudli žalovaní ako zákonní dedičia po J. F., dedičské podiely zhodnotené následkom investícií žalobkyne a jej manžela, čím sa bezdôvodne obohatili o hodnotu nimi vložených investícií.

6. Žalobkyňa tak požadovala vydanie bezdôvodné obohatenie od ostatných dedičov z titulu plnenia z právneho dôvodu (ústna dohoda dedičov o tom, že rodinný dom č. XXX nadobudne dedením po J. F. do vlastníctva jej manžel Z. F.), ktorý dodatočne odpadol vydaním osvedčenia o vydržaní vlastníckeho práva k rodinnému domu v prospech J.W. F. dňa 03.12.2018. Alternatívne žalobkyňa žiadala priznať ňou uplatnené nároky z titulu oprávnenej držby podľa § 130 Občianskeho zákonníka, keďže boli s neb. manželom v dobrej viere, že v budúcnosti sa vlastníkom rodinného domu stane manžel žalobkyne.

7. V konaní bolo nesporné, že žalobkyňa spolu s manželom Z. F. užívali spornú nehnuteľnosť - rodinný dom č. XXX po tom, ako po smrti J. F. sa všetci zákonní dedičia dohodli ústne na tom, že v rámci dodatočného dedičského konania po poručiťke J. F., zomr. X.X.XXXX, prípadne rodinný dom jej synovi Z. - manželovi žalobkyne. Za základe uvedeného ústneho príslubu mali v rokoch 1995 až 2007 žalobkyňa s manželom vynaložiť svoje úspory na rekonštrukciu rodinného domu, ktorou malo dôjsť k jeho zhodnoteniu. Tým, že na základe dedičského rozhodnutia zo dňa 9.10.2020 došlo k dedeniu predmetnej nehnuteľnosti žalovanými podľa zákonných dedičských podielov, a teda nebola rešpektovaná ústna dohoda dedičov, nadobudli žalovaní zhodnotenú nehnuteľnosť na základe nimi vynaložených investícií v rokoch 1995 -2007.

8. Súd prvej inštancie posudzoval nárok žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia založený na tvrdení, že žalovaní získali majetkový prospech zhodnotením nehnuteľnosti investíciami žalobkyne a jej nebohého manžela Z. F. na základe právneho dôvodu, ktorý odpadol. Tento svoj nárok žalobkyňa skutkovo odôvodnila tým, že k zhodnoteniu rodinného domu č. XXX došlo vynaložením investícií na jeho rekonštrukciu v rokoch 1995 - 2007 na základe ústnej dohody dedičov (procesných strán), že dom prípadne po smrti ich matky J. F. (zomr. v roku XXXX) jej manželovi Z. F., pričom uvedený právny dôvod ich plnenia mal odpadnúť, keď na základe rozhodnutia o dedičstve zo dňa 09.10.2020 sa stali rovnocennými dedičmi predmetného rodinného domu všetci súrodenci - Z. a Q. F. a I. G. (potomkovia J. F.), resp. nehnuteľnosť nadobudli žalovaná 1/, právny predchodca žalovanej 2/ a dcéra spolu s manželkou Z. F. (žalovaná 3/ a žalobkyňa) v rozsahu zákonných dedičských podielov, ktoré sa následkom investícií žalobkyne a jej manžela do rodinného domu zhodnotili.

9. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že o tom, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na úkor žalobkyne obohatil, sa žalobkyňa mohla najskôr dozvedieť na základe notárskej zápisnice N 563/2018, Nz 47113/2018 zo dňa 03.12.2018, preto keď žalobu doručila súdu dňa 02.12.2020, uplatnila svoj peňažný nárok včas - počas plynutia dvojročnej subjektívnej premlčacej doby podľa § 107 ods. 1 Obč. zák. Žalobkyňa nedôvodne v podanom odvolaní namieta, že nesprávne posúdenie premlčania nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia, keď z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva, že toto posúdil súd prvej inštancie v súlade s názorom žalobkyne, že vo vzťahu k určeniu začiatku premlčacej doby na vydanie bezdôvodného obohatenia nie je dôležitý čas vynaloženia investícií do cudzej nehnuteľnosti, ale okamih, kedy žalovaní nadobudli takto zhodnotenú nehnuteľnosť. Zhodne s názorom žalobkyne ani súd prvej inštancie pre premlčacie nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia nepovažoval za právne významné, kedy boli investície vynaložené ale kedy vznikol stav bezdôvodného obohatenia.

10. V danom prípade bolo nesporné, že po smrti poručiťky J. F. sa jej budúci dedičia dohodli ústne na tom, že rodinný dom č. XXX, ktorý bude predmetom dodatočného prejednania dedičstva po poručiťke, prípadne synovi Z. F. - manželovi žalobkyne. Na rozdiel od súdu prvej inštancie považoval odvolací súd

ústnu dohodu dedičov za relevantný právny dôvod, ktorého odpadnutím tým, že dedičia ústnu dohodu nerešpektovali v dodatočnom dedičskom konaní a rodinný dom zdedili všetci dedičia podľa zákonných dedičských podielov, znamená odpadnutie právneho dôvodu, ktorý zakladá právo investujúcej osoby na vydanie bezdôvodného obohatenia. Uvedené závery vyplývajú z ustálenej súdnej praxe (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 4Cdo/84/2021). Odvolací súd sa tak nestotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že neexistoval žiadny právny titul, na základe ktorého by došlo k zápisu vlastníckeho práva k predmetnému rodinnému domu v prospech žalobkyne a Z. F., a preto pre absenciu právneho dôvodu tento nemohol ani odpadnúť. V prípade zhodnotenia investíciami vykonávanými na základe právneho dôvodu dochádza k vzniku bezdôvodného obohatenia až v okamihu, keď tento právny dôvod stratil svoje účinky (odpadol). Dostatočný právny dôvod investície na vec tretej osoby môže predstavovať aj neformálny (ústny) prísľub budúceho prevodu nehnuteľností, ktorý odpadne, akonáhle vlastní prísľub odvolá, príp. keď odmietne nehnuteľnosť predať či vytvorí taký stav, z ktorého je zrejmé, kúpa už nebude realizovaná. Bezdôvodné obohatenie tak môže nastať i v prípade oprávneného predpokladu, že dôjde k prevodu vlastníctva, ktorý sa následne neuskutoční. Nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia vzniknutého tým, že právny dôvod odpadol vzniká tiež v prípade, keď vlastní odmietne podľa prísľubu ďalej konať alebo vytvorí taký stav, kedy je zrejmé, že prísľub nebude uskutočnený.

11. Skutková podstata vydania bezdôvodného obohatenia na základe právneho dôvodu, ktorý dodatočne odpadol sa však podľa názoru odvolacieho súdu uplatní len v prípade, ak ide o vložené investície tretej osoby, teda nevlastníka, do cudzej nehnuteľnosti. O takýto prípad však v prejednávanej veci nešlo. V danom prípade bolo nesporné, že po smrti poručiťky J. F. sa jej budúci dedičia dohodli ústne na tom, že rodinný dom č. XXX, ktorý bude predmetom dodatočného prejednávania dedičstva po poručiťke, prípadne ako dedičovi synovi Z. F. - manželovi žalobkyne. Na základe tohto ústneho prísľubu dedičov žalobkyňa s neb. manželom Z. investovali do rekonštrukcie rodinného domu. Ústna dohoda v dodatočnom dedičskom konaní nebola rešpektovaná dedičmi a rodinný dom po poručiťke pripadol všetkým dedičom podľa ich zákonných dedičských podielov, čím vzniklo medzi stranami podielové spoluvlastníctvo dedičov. Odvolací súd považuje za podstatné, že v čase uzavretia ústnej dohody mali budúci dedičia po poručiťke J. F. od jej smrti v roku 1985 do právoplatného prejednávania dedičstva postavenie podielových spoluvlastníkov (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3Cdo/197/2010, 6Cdo/157/2012). Manžel žalobkyne ako budúci dedič tak investoval do rodinného domu ako podielový spoluvlastník v rámci režimu hospodárenia podielových spoluvlastníkov zo spoločnou vecou (§ 139 ods. 2 Obč. zák.). Preto je potrebné podľa názoru odvolacieho súdu posúdiť nárok žalobkyne a jej manžela na vložené investície v režime podielového spoluvlastníctva, ktoré tu existovalo od smrti poručiťky medzi budúcimi dedičmi a bolo potvrdené v dedičskom konaní ku dňu smrti poručiťky. Z uvedeného vyplýva, že žalobkyňa s manželom tak vynaložili investície do spoločnej veci, patriacej do podielového spoluvlastníctva strán, nie ako nevlastník do cudzej veci. Správny je preto záver konajúceho súdu, že nárok žalobkyne nemožno subsumovať pod skutkovú podstatu vydania bezdôvodného obohatenia získaného plnením na základe právneho dôvodu, ktorý dodatočne odpadol.

12. Žalobkyňa netvrdila, že by medzi dedičmi existovala dohoda o investovaní do spoločnej veci, resp. že by ostatní dedičia súhlasili s ich investíciou vynaloženou na spoločnú vec. V prípade, že by ostatní spoluvlastníci (konkludentne) súhlasili s investíciou manžela žalobkyne do rodinného domu, mal by Z. F. ako investujúci spoluvlastník voči ostatným spoluvlastníkom právo na úhradu vynaložených prostriedkov už za trvania spoluvlastníctva podľa § 137 ods. 1 Obč. zák., pričom pre začiatok plynutia premlčacej doby by bola rozhodujúca doba vynaloženia nákladov v rokoch 1995 - 2007, a preto by bol nárok žalobkyne v tomto prípade premlčaný v rámci 3-ročnej premlčacej doby (§ 101 Obč. zák.).

13. V danom prípade však možno usudzovať na to, že k vynaloženiu investícií na rodinný dom došlo bez toho, aby tomu predchádzal súhlas ostatných dedičov považovaných za podielových spoluvlastníkov, resp. ich platné rozhodnutie o hospodárení zo spoločnou vecou. V takomto prípade investujúcemu spoluvlastníkovi nevzniká nárok na úhradu vynaložených investícií voči ostatným spoluvlastníkom, ale môže žiadať to, o čo sa ostatní neinvestujúci spoluvlastníci obohatili podľa zásad o bezdôvodnom obohatení. V prípade, ak išlo o investíciu na nevyhnutné opravy alebo údržby, povinnosť vydať bezdôvodné obohatenie by vznikla už počas trvania spoluvlastníckeho vzťahu samotným vynaložením investície.

14. Žalobkyňa si uplatňuje investície nad rámec nevyhnutnej opravy/údržby, kedy vzniká povinnosť žalovaným vydať bezdôvodné obohatenie až pri zániku podielového spoluvlastníctva, teda pri jeho

zrušení alebo predaji podielu, a to vo výške zhodnotenia podielu v dôsledku investície k okamihu zrušenia spoluvlastníctva. Vzhľadom na uvedené, keď podielové spoluvlastníctvo strán trvá, dospel odvolací súd k záveru, že žalobou uplatňovaný nárok žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia voči ostatným podielovým spoluvlastníkom je predčasný.

15. Odvolací súd pri svojich záveroch vychádzal zo zásad prezentovaných rozsudkom Najvyššieho súdu ČSSR sp.zn. 3 Cz 29/79, R 37/1992, rozhodnutím najvyššieho súdu SR sp.zn. 4Cdo/220/2020).

16. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že pokiaľ ide o nárok uplatnený z titulu náhrady nákladov účelne vynaložených na nehnuteľnosť podľa § 130 ods. 3 Občianskeho zákonníka, nárok žalobkyne je premlčaný podľa ust. § 101 Občianskeho zákonníka v 3-ročne premlčacej dobe. Žalobkyňa v podanom odvolaní nedôvodne namieta, že v bode 21. rozsudku je právny záver súdu prvej inštancie o premlčaní nároku na náhradu nákladov v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít. Zhodne so súdom prvej inštancie zastáva aj odvolací súd názor, že nárok žalobkyne nemožno priznať ako oprávneným držiteľom v zmysle § 130 ods. 1 Obč. zák. Ústna dohoda všetkých dedičov, že rodinný dom prípadne (v budúcnosti) iba dedičovi Z., nepreukazuje, že žalobkyňa spolu s manželom vykonávali rekonštrukčné stavebné práce na rodinnom dome č. XXX v rokoch 1995 -2007 v dobrej viere, že im patrí. Ako na to správne poukázal súd prvej inštancie, nesvedčal im žiadny právny titul, na základe ktorého by sa mohli dôvodne domnievať, že vlastníctvo do investujúcej nehnuteľnosti im skutočne prislúcha. Na základe ústnej dohody dedičov, že dom po smrti ich matky prípadne Z. mohli veriť iba v to, že nehnuteľnosť im skutočne bude patriť v budúcnosti na základe dodatočného prejednaní dedičstva po poručiteľke, ale nie v čase vykonávania stavebných a rekonštrukčných prác počas obdobia rokov 1995 - 2007.

17. Žalobkyňa neuviedla žiadne relevantné tvrdenia, pre ktoré by mal byť žalovanými uplatnená námietka v rozpore s dobrými mravmi. Vo všeobecnosti nemožno opodstatnene vznesenú námietku premlčania považovať za konanie, ktoré by zakladalo konanie v rozpore s dobrými mravmi, keďže inštitút premlčania je zákonným inštitútom a prispieva k právnej istote v právnych vzťahoch. Z obsahu spisu nevyplýva úmysel žalovaných poškodiť žalobkyňu. Bolo povinnosťou žalobkyne v tomto smere tvrdiť také okolnosti existujúce v čase uplatnenia námietky premlčania, ktoré odôvodňujú tak výnimočný zásah do právnej istoty odopretím práva uplatniť námietku premlčania.

18. Pokiaľ konajúci súd vo výroku rozsudku opomenul zamietnuť návrh žalobkyne na prerušenie konania, uvedené pochybenie nemalo žiaden vplyv na vecnú správnosť jeho rozhodnutia. Dôvod prerušenia konania v priebehu sporu odpadol keďže dedičské konanie; pre ktoré žiadala žalobkyňa konanie prerušiť; bolo právoplatne skončené a žalobkyňa tak mohla podľa jeho výsledkov na pojednávaní dňa 29.01.2024 upraviť žalobný petít podľa zákonných podielov, a preto nebolo porušené jej právo na spravodlivý súdny proces.

19. Vzhľadom na uvedené odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie, ktorým bola žaloba zamietnutá, potvrdil ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 C.s.p.

20. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p. Žalovaní mali v odvolacom konaní plný úspech, preto im odvolací súd priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 C.s.p.).

21. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v

plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.). Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/ (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/. Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1, 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.). Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, alebo ak je dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).